مردم سالاری

حاکمیت حق مردم است

یکشنبه ۲۱ شهریور ۱۴۰۰ - ۵ صفر ۱۴۴۳ - ۱۲ سپتامبر ۲۰۲۱ - سال بیستم - شماره ۵۵۲۸ - ۱۲ صفحه - ۵۰۰۰ تومان

محمدجواد حق‌شناس، عضو سابق شورای شهر تهران و عضو حزب «اعتماد ملی» در گفت‌وگو با «مردم سالاری»:

مردم با یکدستی حاکمیت هیچ بهانه‌ای را نمی‌پذیرند

تبعات منفی یکدستی قدرت بیش از تبعات مثبت آن است

صفحه ۲

نخست وزیر عراق امروز به ایران می‌آید

صفحه ۱۱

اندیشکده «کوئینسی» بررسی کرد

خطرات امنیتی و اقتصادی طالبان برای ایران

صفحه ۳

سرپرست وزارت آموزش و پرورش تشریح کرد

نحوه حضور دانش‌آموزان در مدارس کم و پرجمعیت

سرپرست وزارت آموزش و پرورش از رایگان بودن اینترنت شاد برای کاربران این شبکه در سال تحصیلی جدید خبر داد و سه گام طراحی شده را برای بازگشایی مدارس تشریح کرد. به گزارش ایسنا، علیرضا کاظمی‌با بیان اینکه خوشبختانه با مساعدت‌هایی که دولت در هیات دولت و ستاد ملی کرونا داشتند و رئیس جمهور شخصا به این موضوع ورود پیدا کردند، بحث رایگان بودن شاد است گفت: در جلسه‌ای که با وزیر ارتباطات و مدیرعامل شرکت همراه اول داشتیم، امسال هم مانند سال گذشته، استفاده معلمان و دانش‌آموزان و کاربران از شبکه شاد، رایگان خواهد بود...

صفحه ۴

از سوی سخنگوی کمیسیون صنایع مجلس

جزئیات واردات خودرو اعلام شد

صفحه ۵

میزبانی تیم ملی فوتبال از حریفان در مسابقات مقدماتی جام جهانی در تهران قطعی شد

احتمال بازگشت زنان به ورزشگاه آزادی برای مسابقه با کره جنوبی

صفحه ۸

مروری بر سینمای ایران به بهانه روز ملی سینما

سینمای ایران؛ از سینماتوگراف تا اکران آنلاین

صفحه ۹

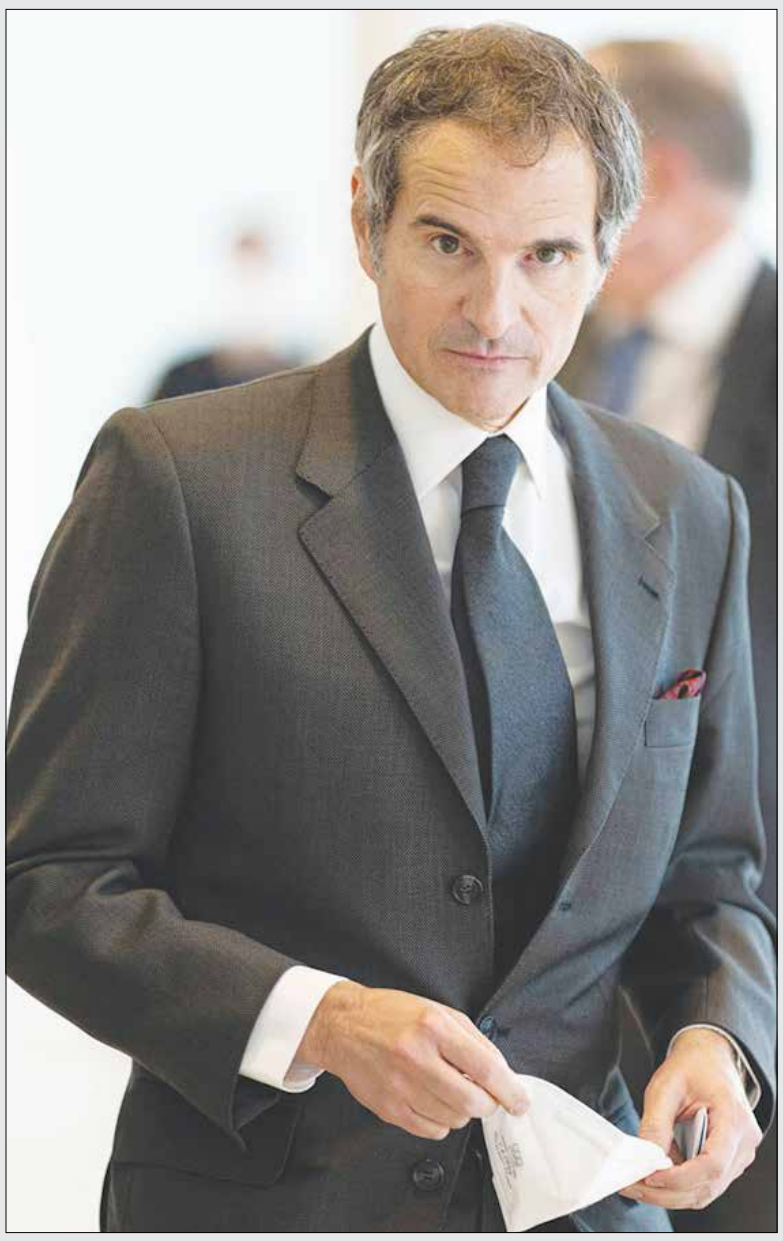

سفر گروسی به تهران پیش از نشست شورای حکام

صفحه ۳

سرمقاله

افغانستان طالبانی؛ مأمن تروریست جهانی

منصور انصاری

اگر نخواهیم نیت‌خوانی کنیم و دیپلماسی جهانی را به عنوان یک توطئه بزرگ، مبنای فعل و انفعالات و اتفاقاتی که در آن رخ می‌دهد مورد ارزیابی و تحلیل قرار دهیم، باید گفت جدای از تمام نقشه‌ها و برنامه‌ها در عرصه منطقه، خروج شتاب زده آمریکا از افغانستان یک شکست راهبردی به شمار می‌رود.

حمله به افغانستان، هفتم اکتبر ۲۰۰۱ میلادی با نام رسمی عملیات بلندمدت آزادی از سوی آمریکا صادر شد. ایالات متحده پس از بیست سال و هنگام خروج از افغانستان می‌گوید که برای ریشه‌کنی القاعده و سازمان‌های تروریستی، به این کشور لشکرکشی کرده و در این کار نیز موفق بوده و قصد ملت‌سازی نداشته است، اما بدون به وجود آمدن یک ملت با گرایش نسبتا آزادی‌خواهانه و رابطه متقابل آن با دولت و حقوق تعریف شده زنان و جامعه مدنی و ایجاد پارلمان و انتخابات، ریشه‌کنی تروریست در سرزمینی با ویژگی‌های افغانستان، یک رویای خوش‌باورانه است!

آمریکا گمان می‌کند ریشه گروه‌های تروریستی همچون داعش، القاعده و جناح‌های افراطی و تندرو از گروه حقانی را ریشه کن کرده است، حال آنکه ریشه این گروه‌های افراطی و تندروی ایدئولوژیک هرگز به صورت فیزیکی و در مقابله نظامی از بین نمی‌رود.

شاید تنها پادزهر چنین پدیده‌هایی در ساختار تاریخی و اجتماعی کشورها، در جامعه مدنی مبتنی بر عدالت نسبی، آزادی‌های فردی و اجتماعی و حقوق زنان و حضور و مشارکت آنان برای تلطیف سیاست و اعمال قدرت حکومت‌ها نهفته است؛ حکومت‌هایی که می‌کوشند در یک فرایند قانونی، مسئولیت پذیر، پاسخگو، اجماع محور، قانونمدار و قانونمند باشند و از قوم گرایی و نوچه پروری و رفتار غیر دموکراتیک در انتخابات یا تقلب در آراء دوری و جوامعی را سازماندهی کنند که به طور نسبی، بستر احقاق حقوق و رشد و پیشرفت احزاب و افراد فراهم شود.

حکومت‌هایی که زمینه‌های تمایل به خشم و نفرت و انتقام جویی و دست بردن به اسلحه و یا عملیات انتحاری را تا حد زیادی کاهش می‌دهند و تعالیم ایدئولوژی نفرت آفرین نسبت به جامعه و افراد غیر خودی را در عرصه گیتی کمرنگ می‌کنند.

حکومت‌هایی که در داخل، به شاخص‌های گفته شده توجه دارند و در عرصه روابط بین‌الملل نیز به رغم بی عدالتی و نابرابری کم و بیش موجود می‌کوشند منافع ملی خود را با رعایت حقوق و ضوابط بین‌المللی حل و فصل کنند.

حال در افغانستان و بعد از پیروزی طالبان که از نظر ایدئولوژیک هیچکدام از معیارهای گفته شده در عرصه داخلی و خارجی و روابط و مناسبات بین‌المللی را باور ندارد چگونه می‌توان انتظار داشت و تصور کرد که ریشه‌های تروریسم و افراطی گری از بین برود و رشد و نمو گروه‌های موجود در این سرزمین کاهش یابد؟

طی ۳۵ سال گذشته، یکی از زادگاه‌های اصلی گروه‌های افراطی تندرو همین کشور بوده است؛ حال که طالبان با قدرت اسلحه و در سایه دیپلماسی ریاکارانه توانسته است قدرت سیاسی را کسب کند، برای حفظ موقعیت خودش و برای اینکه بتواند با کشورهایی مانند آمریکا، همواره بهانه‌ای برای مذاکره داشته باشد، جلوی سازماندهی، حضور و گسترش گروه‌های تروریستی انتحاری را نخواهد گرفت، بلکه سعی دارد آنان را تقویت و در مواقع ضروری به عنوان ابزاری کارآمد برای امتیاز گیری از کشورهای منطقه، اروپا، آمریکا و حتی چین و روسیه در مناطق مسلمان نشینی مانند چچن و اویغور مورد استفاده قرار دهد.

طالبانی که امارت اسلامی‌اش را از چهره‌های شناخته شده با ترکیب کابینه‌ای یک دست و یک طرز تلقی تشکیل داده و پیش بینی می‌شود از سوی بسیاری از کشورهای جهان به رسمیت شناخته نشود و از کمک‌های اقتصادی برخوردار نگردد، با یک اقتصاد ورشکسته و درآمد ارزی بلوکه شده بالغ بر ۹ میلیارد دلار، چگونه با جوامع متعارف مدنی پذیرفته شده جهانی سازگاری خواهد داشت؟ این حکومت، بدون تردید خود را در مقابل جهان می‌بیند و این تقابل جویی، بدون شورش در مقابل قواعد موجود روابط بین‌الملل، تجاوز به کشورهای همجوار، اقدامات تروریستی مستقیم و غیر مستقیم و پرورش گروه‌های انتحاری و تروریستی موجود در این سرزمین، امکانپذیر نیست.

در این شرایط، لامحاله طالبان برای بقای خود و تداوم حکومتش به مأمن تروریست‌های انتحاری جهان تبدیل خواهد شد.

یادداشت

حکمرانی اسلامی و چالش مدرنیته

علی اکبر مختاری

با روی کارآمدن طالبان در افغانستان و تشکیل امارت اسلامی و اظهار نظرهایی که از سوی نمایندگان این گروه در فضای مجازی منتشر شده، پرسش‌هایی در خصوص شیوه حکومتداری این گروه و نحوه تعامل آنان با دیگر دولت‌ها مطرح می‌شود. همزمان اظهارات همسر رئیس‌جمهور در تبیین خصلت ضد مدرن جمهوری اسلامی به اهمیت بحث مواجهه با مدرنیته قوت می‌بخشد. افراد در جوامع اسلامی با مطالعه متون دینی و ابهت و عظمتی که شارحان در این متون برای اسلام بیان کردند و فتح الفتوحی که اسلام در گذشته داشته است و از سویی دیگر تاریخ اسلام و گسترش و نفوذ اسلام در پهنای وسیعی از سرزمین‌های جهان و شرایطی که اکنون داراست با تضاد و سرخوردگی روبه رو می‌شوند به همین جهت در دو سده اخیر مصلحان و نخبگان در سرزمین‌های اسلامی از نهضت سیدجمال اسدآبادی تا بهار عربی و برآمدن گروه‌های بنیادگرا در سوریه و عراق به جهت فراگیری و سلطه مدرنیته و افول ارزش‌های اسلامی همیشه نگرانی و دغدغه احیای اسلام و برپایی حکومت اسلامی داشته‌اند. اسلام خواهان در پی آن هستند تا برنامه و طرح اسلام برای زندگی بشری را که نقشه‌ای اصیل و حقیقی می‌دانند به اجرا درآورند. با این توصیف تفاسیر و نگرش‌های متفاوت و رقیب از سوی دانشمندان و حاکمان دولت‌های اسلامی در برخورد با مدرنیته شکل گرفته و با نام‌هایی چون اسلام محمدی، اسلام آمریکایی و اسلام سلفی تفسیر و تعریف می‌شود. در همه این نحله‌ها سه رهیافت مطرح است: آیا باید با مدرنیته ضدیت و مبارزه کرد یا نسبت به آن بی‌تفاوت بود و یا با مدرنیته همراهی کنیم؟ لذا تنظیم رابطه با مکاتب و فرهنگ‌های بیگانه و اصل گفت‌وگوی تمدن‌ها به سطح بالایی از ظرفیت و همکاری نیاز است.

اینک آنچه در افغانستان رخ داده است و گروهی شبه نظامی که با زور عریان حکومت را به دست گرفته‌اند و امارت اسلامی تشکیل داده‌اند و گمان می‌کنند به همین روش می‌توان با قوه زور و وحشت حکومت کرد و احکام اسلام را اجرا کرد سخت در اشتباه هستند. تاسیس حکومت و حکومتداری نیازمند فلسفه سیاسی است. حاکمان باید افکار جامعه را با استدلال و برهان اقناع کنند که حق حکومت از آن کیست و چه امتیاز برتری نسبت به دیگران دارند و در مرحله دیگر باید شیوه اجرای عدالت و برقراری آزادی را تبیین کنند. در شرایط امروز که مرزهای ملی با وجود تکنولوژی و رسانه‌ها در هم ریخته است و بشر پسا مدرن در دوردست‌ترین نقاط به حقوق انسانی و سیاسی خود آگاه شده است حکمرانی بدون پشتوانه فکری و مبانی معرفتی و با ابزار سخت محکوم به شکست است و اگر طالبان تغییراتی نسبت به منش و رفتار خود داشته به این سبب است که رهبران این گروه خود تا حدودی به این فهم رسیده‌اند که در دوره پسا مدرن نمی‌توان جامعه را رمه فرض کرد و خود در جایگاه چوپان یا صاحبان رمه قرار گیرند. لذا ضد مدرن بودن طالبان چندان ارزشی برای مردم ندارد و دغدغه مردم هیچگاه ضدیت با مدرنیته نبوده و با فساد مشکل داشتند و از امنیت و آبادانی و آزادی که دولت پیشین احیا کرده بود استقبال می‌کردند.

در ایران از دوره مشروطه و آموزه‌های مدرنیته موجب تحول، رشد و تعالی زندگی ایرانیان شده و قدم مهم و اساسی آن مبارزه با دیکتاتوری و فرهنگ چندهزار ساله استبدادی بوده است. انقلاب اسلامی نیز با شعار استقلال، آزادی، جمهوری اسلامی و تصویب قانون اساسی مدرن که به برقراری عدالت و آزادی‌های سیاسی و اجتماعی و حق تعیین سرنوشت اهمیت داده است در واقع انقلابی مدرن است و بخش اعظمی از آموزه‌های مدرنیته را به همراه دارد. لذا اظهارات همسر رئیس‌جمهور در خصوص ضد مدرن بودن ماهیت انقلاب اسلامی برای القای اینکه پدید آمدن امارت اسلامی طالبان در افغانستان محصول چهار دهه غرب ستیزی و ضد مدرن بودن جمهوری اسلامی است چندان شفاف نیست و در واقع خلط مبحثی شکل گرفته است.

مدرنیته که بر مبنای خرد ورزی و اصالت انسان شکل گرفته است اگر چه در بعضی جوامع دچار افراط شده و با هژمونی خود موجب از بین رفتن خرده فرهنگها و در قامت دولت مدرن یا اقتصاد مدرن موجب تخریب طبیعت و فضای زیست شده است ولی توصیه به خرد ورزی و برقراری آزادی و حفظ کرامت انسانی را نمی‌توان رد کرد و به بهانه مخالفت با مدرنیته و سلایق شخصی و قومی نژادی مردم را از حقوق اساسی خود محروم کرد.

خبر

اطلاعیه شورای سیاستگذاری ائمه جمعه درباره حواشی تغییر امام جمعه لواسان

مرکز ارتباطات و اطلاع‌رسانی شورای سیاستگذاری ائمه جمعه در واکنش به حواشی شکل گرفته در فضای مجازی و طرح برخی نگرانی‌ها از پایان ماموریت امام جمعه لواسان اطلاعیه‌ای منتشر کرد.

در اطلاعیه شورای سیاستگذاری ائمه جمعه ضمن تقدیر از اهتمام قوای سه گانه برای مقابله با فساد و تبعیض، درباره علت تأخیر در اعلام موضع شورای سیاستگذاری از چهارشنبه تا امروز آمده است: اطلاع‌رسانی درخصوص عملکرد ائمه محترم جمعه در فضای عمومی، نه به مصلحت و نه مقدور است. از سوی دیگر، حجت‌الاسلام والمسلمین لواسانی، تا اقامه آخرین نماز و معارفه امام جمعه جدید، به عنوان امام جمعه و از این پس به عنوان یک شخصیت خدوم، قابل احترام هستند و در تمام این چند روز امید آن می‌رفت که ایشان با اتخاذ مواضع شفاف و اطلاع رسانی صحیح، سوء تفاهم‌های ایجاد شده را مدیریت نمایند و لیکن دفاع از حیثیت این نهاد انقلابی و امتداد خط تخریب تا سایر ائمه جمعه خدوم کشور، چاره‌ای جز ارائه این توضیحات که در آن به حداقل‌ها و کلیات اکتفا شده، باقی نگذاشت.

شورای سیاستگذاری ائمه جمعه با طرح پرسشی مبنی بر اینکه آیا امام جمعه لواسان برکنار شده است؟ اعلام کرد: براساس خط و مشی ابلاغی به شورای سیاستگذاری ائمه جمعه، احکام ائمه جمعه، همچون سایر کارگزاران نظام اسلامی مدت‌دار است و برای یک دوره سه ساله صادر می‌شود که ممکن است به اقتضای شرایط، برای دوره‌های متوالی تمدید شود.

در این اطلاعیه آمده است: حجت‌الاسلام و المسلمین لواسانی، به مدت ۷ سال عهده‌دار این مأموریت بوده‌اند که سه سال در دوره مدیریتی قبلی نهاد نماز جمعه و سه سال دوم در دوره مدیریتی جدید نهاد نماز جمعه خدمت کردند و از سال گذشته که برای تصمیم‌گیری با ایشان رایزنی و گفت‌وگو شد، ضمن اظهار تمایل برای خروج از این مسئولیت به دلیل فشارهای سنگینی که با صبوری تحمل کرده بودند، درخواست نمودند به مدت یک سال دیگر ادامه خدمت داشته باشند و لذا در یک سال گذشته، براساس تفاهم طرفین، ایشان، برای دوره سوم مشغول به خدمت بودند و اساساً واژه برکناری واقعیت ندارد.

مرکز ارتباطات شورای سیاستگذاری در پاسخ به سوال دیگری درباره دلایل عدم تمدید امام جمعه لواسان اضافه کرد: حجت‌الاسلام‌والمسلمین لواسانی از نظر نهاد نمازجمعه، فردی قابل احترام بوده و باقی خواهد ماند، لیکن در ارزیابی تلاش هفت ساله ایشان، علاوه بر زیبایی‌ها و نقاط قوت فراوان، ملاحظاتی هم وجود داشته که لزوماً تنقیص شخصیت ایشان محسوب نمی‌شود.

در بخشی از این اطلاعیه آمده است: آنچه که قابل بیان است، این است که مظلومیت منطقه لواسان منحصر در تخلفات ساختمانی نیست و خصوصاً روستاهای محروم این منطقه که در پوشش اشرافیت بخش‌هایی در لواسان دیده نمی‌شوند، به لحاظ برنامه و عملیات فرهنگی، به استقرار امام جمعه در منطقه و تمرکز در این جایگاه نیاز دارند. امری که به دلیل سکونت امام جمعه محترم در خارج از لواسان (بر خلاف عهد ائمه محترم جمعه با نهاد نماز جمعه، مبنی بر ضرورت سکونت ائمه جمعه و خانواده مکرم ایشان در منطقه) و همچنین، استقرار دفتر امام جمعه محترم در خارج از لواسان و عضویت ایشان در هیات علمی دانشگاه و ایفای مسئولیت در دانشگاه که مستلزم صرف وقت است، به آسانی مقدور و میسور نبوده است. هرچند که هستند ائمه محترم جمعه‌ای که همزمان با تدریس و اشتغال، به دلیل استقرار و سکونت در محل خدمت، انتظارات را در حوزه فعالیت‌های فرهنگی برآورده می‌کنند.

مرکز ارتباطات شورای سیاستگذاری ائمه جمعه در اطلاعیه خود اضافه کرد: با توجه به اینکه امام جمعه در هر شهر، رئیس شورای فرهنگ عمومی هم محسوب می‌شود، انتظار می‌رفت در مقوله‌هایی مانند؛ تقویت جبهه فرهنگی و رفع آسیب‌های اجتماعی، شاهد برنامه‌های اثربخش‌تری باشیم و منطقه لواسان از این بابت رنجور محسوب می‌شود.

اسرائیل به‌دنبال راهکار میانه با آمریکا درباره کنسولگری و شهرک‌سازی

منابع سیاسی اسرائیلی اعلام کردند که رژیم صهیونیستی به دنبال راهکار میانه‌ای با آمریکا درباره کنسولگری و شهرک‌سازی است.

به گزارش ایسنا، به نقل از روزنامه الشرق الاوسط، بعد از اینکه جو بایدن، رئیس جمهور آمریکا دو بار به نفتالی بنت، نخست وزیر رژیم صهیونیستی ابلاغ کرد که مصمم به اجرای وعده‌های انتخاباتی درباره موضوع فلسطین به ویژه مخالفت با اقدامات یکجانبه از جمله گسترش شهرک سازی و بازگشایی کنسولگری آمریکا در قدس برای خدمات رسانی به فلسطینی‌ها است منابع سیاسی در تل آویو اعلام کردند این رژیم تلاش می‌کند تا به راهکار میانه‌ای درباره این موضوعات با آمریکا برسد به ویژه اینکه ثبات دولت و توازن سیاسی آن و ممانعت از دستیابی مخالفان به رهبری بنیامین نتانیاهو به دستاوردهای لازم است. این منابع اعلام کردند: بنت توضیح داد که به حل و فصل اختلافات اسرائیل و آمریکا از طریق تفاهم و هماهنگی و دیدگاه مشترک توجه دارد و مطمئن است که دولت بایدن کاری نمی‌کند که دولت بنت سقوط کند. منابع سیاسی و آمریکایی فاش کردند که طی دیدار بایدن و بنت در کاخ سفید بایدن اعلام کرد که هرگز خواسته خود را درباره بازگشایی کنسولگری آمریکا در قدس کنار نمی‌گذارد و هرگز درباره اقدامات یکجانبه مثل شهرک سازی در کرانه باختری ساکت نمی‌نشیند.

بایدن تأکید کرد که این مواضع طی رقابت انتخاباتی آمریکا خود را نشان داد و بایدن وعده داد که برای خدمت به صلح در خاورمیانه و برداشتن موانع این کار را بکند. آنتونی بلینکن، وزیر خارجه آمریکا نیز اظهارات علنی و واضحی را در این باره طی سفرش به خاورمیانه در مه ایراد کرد.

به گفته این منابع بنت اعلام کرده که با بازگشایی کنسولگری مخالف است و خواهان تصویب پروژه‌های شهرک‌سازی با توجه به افزایش نیازهای شهرک نشینان است. اما در عین حال پیشنهاد داد که کادرهایی از دو طرف برای رسیدن به راهکار مورد قبول تشکیل شود. یک مسئول اسرائیلی اعلام کرد که موضوع کنسولگری ممکن است به ثبات دولت بنت لطمه بزند. بازگشایی کنسولگری یک تصمیم آمریکایی صرف است که به تصویب رسمی از سوی دولت اسرائیل نیاز دارد و وزرای راست گرایی مثل آیلت شاکید، وزیر کشور که از حزب بنت است، گدعون ساعر، وزیر دادگستری، زئیو الکین، وزیر مشاور و احزاب مخالف با آن مخالفند.

حتی یائیر لاپید، وزیر خارجه رژیم صهیونیستی معتقد است که بازگشایی کنسولگری آمریکا در قدس طرح خوبی نیست و پیام اشتباهی نه فقط برای منطقه و فلسطینی‌ها بلکه برای دیگر کشورها هم دارد. همچنین به ائتلاف دولتی لطمه می‌زند و دولت آمریکا این را نمی‌خواهد.

در این راستا یک مسئول ارشد در شورای شهرک‌های یهودی نشین در کرانه باختری اعلام کرد بنت وعده داده که به طرح شهرک‌سازی لطمه نمی‌زند و به زودی برای تدوین پروژه‌های مربوط به تقویت شهرک‌سازی تلاش خواهد کرد.